

114

OPATÓW I SANDOMIERZ.

W 1940r, lokalne grupy narodowe połączone w powiaty, Stronnictwa Narodowego "Walka" Opatów i Sandomierz, które weszły do Okręgu Radomsko Kieleckiego. Jan Stępień ks.pa. "Jan" nawiązał kontakty z działaczami Stronnictwa Narodowego w ^{Warszawie} Warszawie prof. Elterem i i pełnił funkcję stałego łącznika z Warszawą.

Na czele Zarządu Powiatowego w Opatowie stał Adam Mrozowski, były poseł z ramienia Stronnictwa Narodowego. Aktywnym działaczem był Mroziewicz.

Na terenie powiatu Sandomierz pracą Stronnictwa Narodowego kierowali dr. Stanisław Krawczyński, K.W. i J. Sobolescy, J. Stępień. Stronnictwo Narodowe prowadziło także szeroką akcję wśród młodzieży, którą w powiecie sandomierskim kierował Tadeusz Aszenbrenner ps. "Kazik", były działacz organizacji Młodzież Wielkiej Polski. Duże rozmiary przyjeżdżała szkoła charytatywna dla działaczy Stronnictwa.

Po wstępnym okresie czasu praca organizacyjno-propagandowa E.N.O. w 1940r przystąpiła na terenie powiatów dla tworzenia Narodowej Organizacji Wojskowej. Do największych ośrodków NOW w powiecie sandomierskim należały Staszów, Zawichost, Klimontów, Koprzewnica

Komendantem Narodowej Organizacji Wojskowej w Sandomierzu został ppor. Tadeusz Szczurek ps. "Szczerbiec". W skład Komendy Obwodu wchodziły m.in. por. Waldemar ^{Kazanecki} Kazanecki ps. "Paproć", Szczurek /brat/ Szmita i por. Stefan Kępa ps. "Pochmurny".

W roku 1941 wch. Tomasz Wojcik ps. "Tarzan", działacz placówki ZWZ Zawichost, nawiązał kontakt z ośrodkiem SN "Walka" w Borowie /woj. lubelskie/ i utworzył placówkę NOW w Zawichostcie. Placówka ta stała się jedną z najaktywniejszych ośrodków NOW w powiecie.

W Sandomierzu powstał pluton NOW w składzie dwóch drużyn z miast i jedna z Dwikoż. Liczyły one 40 żołnierzy, a dowodzili nimi Biały ps. "Frant" ^{Frantek} i w Staszowie NOW organizował "Pochmurny".

W powiecie opatowskim Stronnictwo Narodowe już w roku 1940 przystąpiło do stworzenia NOW. W rejonie Ożarów oddziały NOW organizowali por. ^{Nieczytaw} Józef Potocki ps. "Skowron", podch. Marian ^Kaczmarski ps. "Dymsza" z Karas-Aleksander Klimkiewicz, Tadeusz Byndziejewski, Jerzy Plewinski Edward Zubrzycki z Ożarowa, Stanisław ^{Szatapoki} Szatapoki ps. "Groźny" z Glinian, Tolo ^{Tolak} Żukiewski, Bronisław Piątek z Suchodółki, Boczarski gajowy z Julianowa i inni. Docierali oni do kolegów uczniów Szkół Zawodowych w Zawichostcie, z których organizowali komórki SN i NOW. Komendantem powiatu opatowskiego NOW był por. Franciszek Rogowski ps. "Jan".

195

W czerwcu 1943r w wyniku zobowiązania scaleniowego podpisanego przez KG NOW i KG AK z 4 października 1942r scalono oba powiaty NOW z obwodami AK. Pierwszy kontakt z Komendą Powiatową NOW i SN w Sandomierzu nawiązał w maju 1940r przez dr. Szyntzla i Wacława Wychowanskiego Komendant Obwođu ZWZ. mjr "Adam". Rozmowy przeprowadził u S. Schnercha w Sandomierzu. Te pierwsze kontakty nie dały żadnych konkretnych rezultatów po za wymianą poglądów. Na kolejnym spotkaniu latem 1941r Kazimierz Sobolewski, przedstawiając ogólne założenia programowe Stronnictwa Narodowego, oświadczył: "Gdy ma powstać Polska komunistyczna, to lepiej, by jej wcale nie było" ..

Zarząd Powiatowy Stronnictwa Narodowego w Sandomierzu nawiązał wówczas współpracę z Komendą Obwođu ZWZ, na płaszczyźnie ochrony przed dekonspiracją i w zakresie wywiadu. Sobolewski przedstawił także projekt rozbudowy NOW na terenie powiatu. Luźne kontakty utrzymywano do 1943r, tj. do rozpoczęcia rozmów scaleniowych w Sandomierzu. Umowę scaleniową NOW z AK podpisano w majątku Kohieradzi. W jej wyniku oddziały NOW wcielono do AK. Do Komendy Obwođu AK wszło wówczas kilku oficerów NOW m. in jako adiutant "Szczerbiec" zastępca szefa wywiadu - "Paproc", szef referatu I- Szmidt, a komendantem Podobwođu AK Staszów został por. "Pochmurny" S. Kępaś. W lipcu 1943r Komenda Powiatowa NOW przekazała AK część swoich oddziałów głównie w podobwodzie Starzów i pluton 40 żołnierzy dowodzonych przez Białego "Franta" w Sandomierzu.

W trakcie scalania okazało się że część żołnierzy NOW nalażała jednocześnie do AK, Stronnictwo Narodowe zastrzegło sobie możliwość ideowego oddziaływania na scalone oddziały NOW i kolportaż prasy. Część Podobwođu Sandomierz w wyniku rozłamu w NOW przeszła do Narodowych Sił Zbrojnych.

W 1942r w Sandomierzu scalili się z AK grupa narodowa Polska Niepodalega. Podobnie w powiecie Opatów w 1943r praktycznie nastąpiło scalenie NOW z AK. Rozmowy scaleniowe z ramienia AK przeprowadził ppor. S. Niewójt "Maciej" a z ramienia NOW komendant powiatowy por. Franciszek Rogowski ps. "Jar". NOW przekazała AK kompanie piechoty w Podobwodzie Łagów, pluton dowodzony przez ^{Mieczysława} Józefa Potockiego ps. "Skowron", w Ożarowie pluton dowodzony przez Połczynskiego, w Kunowie Rogowski i Potocki objęli funkcję komendantów Podobwođu AK Łagów i Ożarów. Potocki dokonał następnie rozłamu w Podobwodzie AK Ożarów i z części placówki Ożarów przeszli do Narodowych Sił Zbrojnych.

Komendantem powiatowym powiatu Czapów był były mjr. Stanisław Wróblewski ps. "Wojek" z Łasocina. Następcą jego zastępą był por. Edward Zajda ps. "Artur". Siedziba Komendy Obwodu NSZ był Łasocin. Punkt kontaktowy znajdował się u Kwiecickiego w Ostrowcu. Powiat został podzielony na 3 obwody:

1. Ostrowiec /m. Ostrowiec i osady podmiejskie/ Komendant Henryk Morawiecki ps. "Rawa", szef referatu finansowego - Albin". Wywiad - Czesław Popek, dowódcą bojówki - "Zygmunt", łącznikami byli: - "Roman" i "Jadwiga".
  2. Ożarów / gmina Ożarów, Julianów, Ruda Kościelna, Cmielów. Komendantem był por. ^{Henryk} Józef Ptocki ps. "Sibir", dowódcą oddziału partyzanckiego - podch. M. Kaczmarski ps. "Dymsha", bojówki w gminie Julianów - "Ren",
  3. Iwanska / gm. Iwanska/ komendant kpt. Jarośński, dowódcą oddziału partyzanckiego - Zygmunt Żeliszewski "Złota Rączka", a następcą Gołębowski ps. "Czołg". Siedziba Komendy Obwodu i bazy oddziału która się mieściła w majątku Rylskich - Mydłów i "rzepiónow". Ośrodkami NSZ był majątek Połole / organizatorzy i działacze Wróblewski - nauczyciel, Nowak/ i Bogusławice / syn właściciela Jerzy Sawicki były dowódcą bojówki/, wieś Krzyżanowice /działały tu bojówki "Ryżego Franka", do aktywnych działaczy należeli: Stefan Boński, Stanisław Saletra, Kólwata/, Cmielów, Brzustowa /Jan Przysucha - dowódcą bojówki/, Karwów /inż. Stępien/. Brzuszkiewicz /Sałata/, Przeszyn /Kalita/, Bodzechów /Stanisław Mroczek "Jastrząb", Tworek/, Suchodółka Jerzy Puchalski, w Ostrowcu 20-osobową placówkę NSZ na Bałtowej dowodził Tadeusz Szelaż /część tej m. in. Jan Ślusarczyk, przeszedł w 1944r do AL w Zakładach Ostrowieckich NSZ organizowało m. Żebrowski
- Komenda Powiatowa powiatu Sandomierskiego NSZ. Komendantem powiatowym był por. Władysław Żwirtek ps. "Mirecki" z Wronowa. Punkt kontaktowy znajdował się w sklepie Kowalskiego w Sandomierzu. Komendantem Obwodu Sandomierz był Marian Żuber. Do aktywu NSZ w Sandomierzu należeli braćmi Sobolewscy, Kowalski, Bojówką dowodził Żuber", Obok Sandomierza aktywnymi placówkami NSZ na terenie powiatu były:

1. Zawichost - Komendant wach. Tomasz Wojcik ps. "Tarzan", Jan Grzesiak ps. "Kruk", wywiad, działacz: Czesław Chuchmański, ps. "Hejnał", Jan Luty, Wincenty Kalembasa, Władysław Polak, Kazimierz Zwolinski, Henryk Wiernicki, Czesław Koniarz, Władysław "ezian", Teodor Fryc, Kazimierz Dziubiński, Grabowski, Józef Sokalski, Ryszard Kaczkowski, Stanisław Szymański, Józef i Marian Borko, Jerzy Stępien, Krawczyński, Henryk Bilnowski. "Tarzan był dowódcą bojówki, a następnie oddziału partyzanckiego NSZ.

2. Działalność w Lubiszewie. Miskiewicz, Bogdan i Jerzy Bochniakowie. Punkty kontaktowe były w stołówce Zakładów. Prowadziła go kierowniczka zakładu-stołówki Antonina Miskiewicz. W Grańowie działała bojówka NSZ dowodzona przez Sadka i Smokę,
3. Gmina Jurkowice /majątek Pełczyce/ - działała bojówka dowodzona przez policjanta granatowego. W Samborcu aktywnie działali Czesław Lipiec, Klimontowie - Przybylscy, Ignacy Rzesutowski, Józef Świątek, z kol. Ostrów, w Połancu, Turski Wielki i Stefan Kwiatkowski ps. "Tygrys". Wilczycach - Tadeusz Topolski, Koprzywnicy - Kazimierz Siwek ps. "Kos"

Narodowe Siły Zbrojne w Opatowskim i Sandomierskim rekrutowały się głównie ze środowisk drobnomieszczańskich i inteligencji z Ostrowca, Ożarowa, Sandomierza, Zawichostu, Koprzewnicy, Klimontowa. Dużą grupę stanowili także ziemianie z Bogusławic, Połola, Kaliszan, Mydłowca, Stodół. Inspirującą rolę na tym terenie spełniali też zwani "wysiedlency z Wielkoposki". W niewielkim stopniu znalazł się w NSZ element robotniczy i chłopski. W warstwach tych program NSZ był niepopularny i zwalczony, ponieważ nie reprezentował ich interesów politycznych i klasowych.

Ruch narodowy nie zdobył na tym terenie większych wpływów w społeczeństwie. Stronnictwo "Narodowe" ani "Szaniec" nie był w stanie odegrać większej roli politycznej. Program NSZ głoszący, iż wrogiem nr. 1 jest PPR, AL i ZSRR, a dopiero wrogiem nr. 2 okupant.

Wiosną 1943r żołnierze oddziału AK, rekrutujący się z byłego oddziału "Tarzana" opuścili szeregi AK. "Tarzan" ponownie utworzył oddział, który po pewnym czasie samodzielnie nawiązał kontakty z Narodowymi Siłami Zbrojnymi. Wszedł w skład "Batalionu Śmierci" zorganizowanego przez por. "Kruka" na bazie oddziału "Dymsza". "Batalion Śmierci" działał w okolicy Ożarowa, Zawichostu, Czyżowa. Żołnierze nosili mundur WP, a na piersiach ryngraf.

Oddział "Dymszy" przez pewien czas przybywał na terenie Lubiszewo, w rejonie Janiszowa, w zgrupowaniu NSZ Leonarda Żadanowicza ps. "Ząb". Wrócił on następnie w rejon Zawichostu i działał w składzie oddziału "Las", Huberta Junga ps. "Toma". Gdy oddział "Toma" opuścił po kilku tygodniach rejon Zawichostu, "Tarzan" ponownie działał samodzielnie z grupą żołnierzy 30 osobowym składzie.

W lipcu 1943r inspektor sandomierski AK ps. "Lin" wydał rozkaz zabraniający mu działania na terenie Inspektoratu. W konsekwencji tego rozkazu "Tarzan" podporządkował się AK i został skierowany do

M8

do dywizji Obwodu Pandemionskiego. Później następnie przeniesiony do
zgrupowania III "Ponurego", Oddział "Tarzana" przeprowadził kilka
akcji, m. in. 26 sierpnia 1943r dokonał zamachu na oficerów niemieckich
na osiedle Ożarów, ^{Opatów} Opatów, w czasie którego zginął m. in. gen. Kurt Rener
- dowódca 174 dywizji. Ze zgrupowania "Ponurego" zdezentrowano
część oddziału "Tarzana", tj. piechota z pchlr "Dymszą" ponownie
utworzył w rejonie Ożarowa oddział NSZ, który w marcu 1944r liczył
60 żołnierzy i został włączony do zgrupowania Okręgu V. NSZ kpt,
"Hieniry". Dowództwo oddziału objął por. "Scibor", a następnie por
"Howina". 15 marca 1944r oddział "Dymszy" połączył się z oddziałem
kpt. "Stępa", który przybył z Lubelszczyzny, a w czerwcu 1944r wszedł
jako kompania do 204 pułku piechoty NSZ.

Do najaktywniejszych oddziałów działających na tym terenie należy
zliczyć oddziały "Dymszy" i "Złotej Rączki". W miesiącu marzec 1944
po przybyciu na teren powiatu opatowskiego oddziału NSZ "Zęba" i
"Stępa" z Lubelskiego oraz "Roma" z Kieleckiego wzmocnione NSZ
rozpoczęło systematyczną pacyfikację głównych ośrodków PPR. Gł., m. in.
dokonały okrutnego mordu w Zysowodach 57 komunistów z Wiktoryna,
Teofilowa. Piasków Brzustowskich i Lemierz.

Narodowe Siły Zbrojne jako ^{piwna} czwarta co do wielkości na tym terenie
organizacja zbrojna nie podjęła walki zbrojnej z okupantem.
Fakt ten był konsekwencją programu i linii politycznej NSZ, która
dokonała na terenie byłego pow. Opatów i Pandemierz masowych mordów
bratobojczych i przystąpiły do likwidacji rohu komunistycznego
uważając go za wroga nr. 1. Inne kierunki działalności zbrojnej NSZ
zostały ograniczone do akcji zaopatrzeniowych, stanowiły około 60 %
ogółu akcji. Większość akcji przeprowadziły oddziały NSZ z terenu
powiatu opatowskiego, gdzie także i ta organizacja miała znaczenie
i znaczne większe wpływy i były bardziej aktywna niż w powiecie
sandomierskim.

Oddział partyzancki "Złotej Rączki" powstał samorzutnie z inicja-
tywy Zygmunta Żelichowskiego, nie związanej ściśle z żaśną z organi-
zacji, w kwietniu 1943r. Działał w początkowo w okolicach Iwanska.
Bogonii, Rakowa. Klimontowa. Dowódcą oddziału był Zygmunt Żeliskowski
ps. "Złota Rączka" syn dowócy Wołyńskiej Brygady Kawalerii. Szefem
sztabu był "Złota Głowa". Oddział ten w ciągu kilku miesięcy
rozrósł się do 30 żołnierzy. Dokonał szeregu akcji. Posiadał w swych
szefegach policjantów granatowych. Podporządkował się pod dowództwo
NSZ dowodzonego przez Gołabiewskiego ps. "Czołg".

S A N D O M I E R Z

Według materiałów archiwalnych Komendantem Obwodu Narodowych Sił Zbrojnych na terenie byłego powiatu sandomierskiego był:

Żwierek Władysław ps. "Romanowski" i "Marecki", Konczy studia w Warszawie przed 1939r gdzie nawiązał kontakt z działaczami Stronnictwa Narodowego i od tego czasu pozostał wierny tegoż stronnictwu. Organizacja NSZ na terenie pow. Sandomierz liczyła ustalonych czł. NSZ 300 osób. Głównie skupiały się w gminach Łoniów, Klimontów, Junkowice, Lipnik, miasto Sandomierz i Zawichost.

Wymieślony zorganizował szkołę podchorążych N.S.Z która kształciła kadry dla NSZ na każdym kursie po 30 podchorążych.

Na czele placówek gminnych NSZ w Łoniowie która liczyła 40 czł. NSZ stał komendant placówki

Komendantem placówki gminy Klimontów NSZ był Kaniowski Zygmunt.

Natomiast w Gorlicach gm. Klimontów pow. Sandomierz na czele tej placówki stał ksiądz proboszcz Jerzy Brodecki ps. "Skarłatny" i Kwiat.

Na terenie Junkowice, Pełczyce, Dolne i Górne Komendantem placówki był Komendant Posterunku Policji Granatowej Pietraszek.

Te Włostowie i Sandomierzu Komendantem placówki NSZ był Ritas a następnie Szymanski Jan.

W ^{Zawichostach} Komendantem placówki był Wójcik Tomasz ps. "Terzan", który miał łączność ze Żwierniem Władysławem ps. "Romanowski", który dokonał szeregu morderstw na działaczach lewicowych, komunistycznych obywateli polskich narodowości żydowskiej.

W dniach 19 lipca 1945r w Sandomierzu zebrała się cała pelajda byłych działaczy Stronnictwa Narodowego na wniosek byłego działacza Stronnictwa Narodowego Żwiernka Władysława. Na naradzie byli obecni członkowie Stronnictwa Narodowego, Narodowych Sił Zbrojnych, Narodowej Organizacji Wojskowej. Na naradzie tej ustalono:

1. Wypowiedzieć posłuszeństwo władzom N.S.Z.
2. Połączyć się z organizacją N.O.W.
3. Do technicznego i organizacyjnego scalenia organizacyjnego upoważnić:
  - a/ w dowództwie politycznym kol. "Litwina"
  - b/ w dowództwie wojskowym kol. Szczytnickiego
  - * c/ w dowództwie cywilnym kol. Kresowiaka
  - ** d/ w kompanii wojskowej kol. Szkarłatnego i "Kwiatka".

Tak przedstawiała się struktura NSZ pow. Sandomierskiego w 1943-45

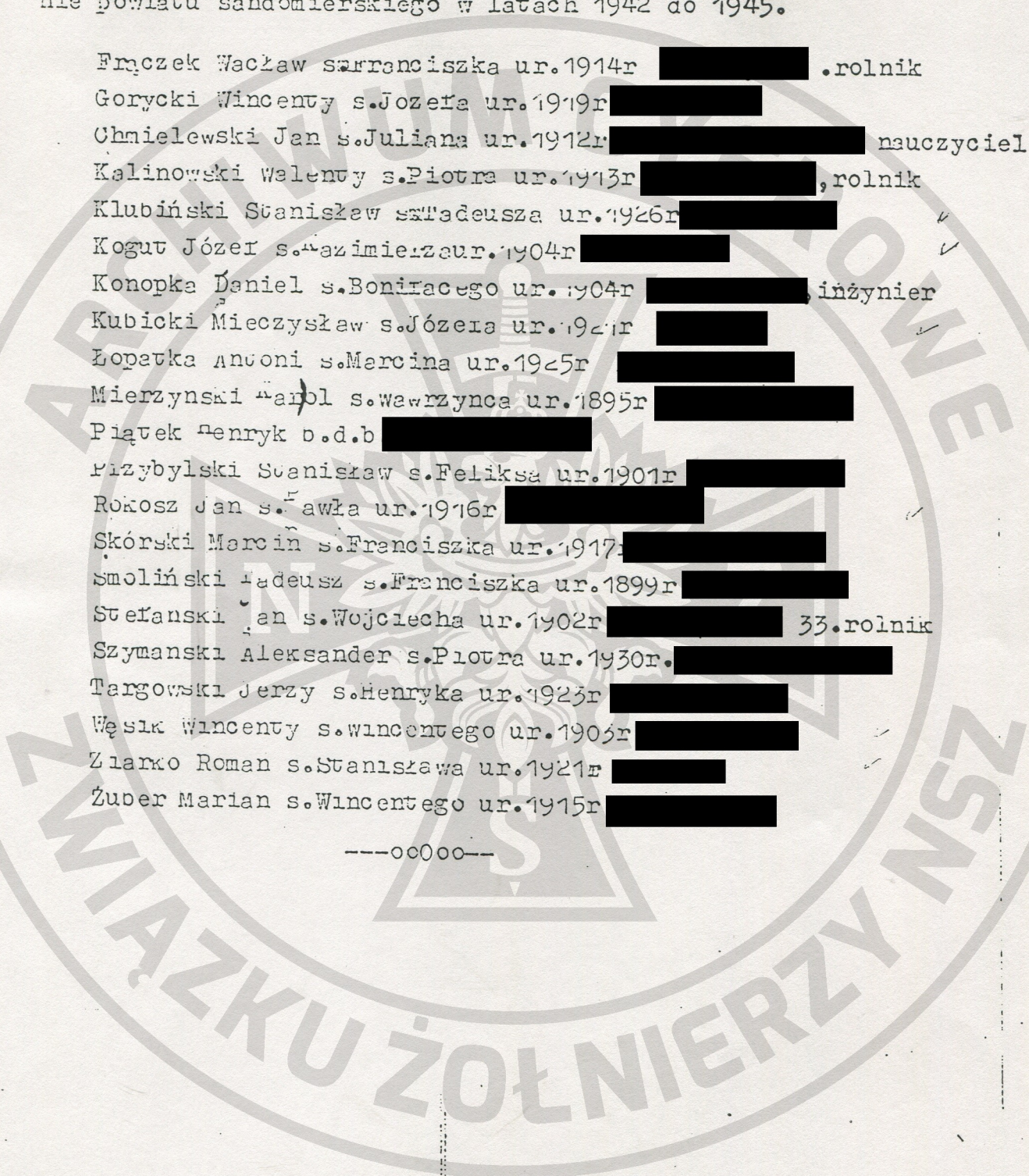
SANDOMIERZ

W Y K A Z

członków Narodowych Sił Zbrojnych należących do ruchu oporu na terenie powiatu sandomierskiego w latach 1942 do 1945.

- Frączek Wacław sarranciszka ur.1914r [redacted] .rolnik
- Gorycki Wincenty s.Jozefa ur.1919r [redacted]
- Chmielewski Jan s.Juliana ur.1912r [redacted] nauczyciel
- Kalinowski Walenty s.Piotra ur.1913r [redacted], rolnik
- Klubiński Stanisław s.Tadeusza ur.1926r [redacted]
- Kogut Józef s.Wazimierzaur.1904r [redacted]
- Konopka Daniel s.Bonifacego ur.1904r [redacted] inżynier
- Kubicki Mieczysław s.Józefa ur.1921r [redacted]
- Łopatka Antoni s.Marcina ur.1925r [redacted]
- Mierzynski Karol s.wawrzynca ur.1895r [redacted]
- Piątek Henryk o.d.b [redacted]
- Rzybylski Stanisław s.Feliksa ur.1901r [redacted]
- Rokosz Jan s.Fawka ur.1916r [redacted]
- Skórski Marcin s.Franciszka ur.1917r [redacted]
- Smoliński Tadeusz s.Franciszka ur.1899r [redacted]
- Stefanski Jan s.Wojciecha ur.1902r [redacted] 33.rolnik
- Szymanski Aleksander s.Piotra ur.1930r. [redacted]
- Targowski Jerzy s.Henryka ur.1923r [redacted]
- Węsik Wincenty s.wincentego ur.1903r [redacted]
- Ziarko Roman s.Stanisława ur.1921r [redacted]
- Żuber Marian s.Wincentego ur.1915r [redacted]

---oo0oo---

Na terenie byłego powiatu Jędrzejów do 1939 roku było dość liczne Stronnictwo narodowe, które skupiało w swych szeregach bogatych kupcy, sklepikarzy, właścicieli majątków obszarniczych, bogatych chłopów, urzędników państwowych, kler, nauczycieli i innych.

Działalność jak wskazują materiały Stronnictwo Narodowe na terenie powiatu jędrzejowskiego rozwijało dość szczególną pracę na odcinku faworyzowania faszyzmu polskiego. Zorganizowały specjalne sekcję do wrogiej działalności przeciwko obywatelom polskim narodowoci żydowskiej, którzy przewracali stragany na targach w Jędrzejowie, Makogoszczy. Niszczili majątek żydowski. Tu należy stwierdzić, że Stronnictwo Narodowe było dość szczególnie rozbudowane na placówkach gminnych byłego powiatu jędrzejowskiego, za pomocą Zarządu Powiatowego Stronnictwa Narodowego docierały wytyczne do działalności tegoż stronnictwa.

Po zakończeniu kampanii wrześniowej 1939r na terenie powiatu jędrzejowskiego w latach 1940 byli przywódcy Stronnictwa Narodowego organizuje się wokół swych przywódców Stronnictwa Narodowego i tworzą organizację pod nazwą Narodowa Organizacja Wojskowa na terenie samego miasta Jędrzejów. Po zorganizowaniu Komendy Powiatowej NOW na czele której stał były adwokat Stefan Klimecki. Organizacja NOW działa dość aktywnie na terenie Jędrzejowa, organizuje swe placówki w gminach powiatu Jędrzejów. Jak wynika z materiałów Komendantem Komendy Obwodu Narodowej Organizacji Wojskowej w latach 1941 po jej zorganizowaniu został mianowany sędzią sądu byłego powiatowego w Jędrzejowie Czech Kazimierz Henryka i Zofii ur. 26 lutego 1913r Pilica pow. Olkusz. Zamieszkały w okresie okupacji Jędrzejów. W okresie okupacji występował pod ps. "Bielecki". Zadaniem Komendanta Pow. NOW Czechy Kazimierza ps. "Bielecki" było założenie placówek na terenie gminnym tegoż powiatu.

Zorganizował placówki na terenie powiatu Jędrzejów w następujących gminach: Włodzisław, Sędziszów, Przysław, oraz w mieście Jędrzejów. Na zastępcę organizacji NOW Komendy Obwodu w Jędrzejowie został powołany Juszczyk Wacław z zawodu nauczyciel który prowadził tajne kompletety. Na oficera wywiadu mianowa został Donat. Etat oficera propagandy nie był obsadzony z powodu braku odpowiedniego oficera na to stanowisko jak stwierdza sam Komendant Czech Kazimierz ps. Bielecki

Na terenie placówki Włodzisław funkcję komendanta placówki spełniał ps. "Witalis" były podchorąży artylerii z przed 1939 roku młody człowiek nie przekraczał 25 roku życia.

Placówka ta na terenie Włociszewa była najpotężniejsza która liczyła od 40 do 50 ludzi skupionych w NOW a następnie w NSZ

W Sędziszowie placówka była również liczna i liczyła ponad 40 członków NOW a następnie NSZ. Komendantem placówki na terenie Sędziszowa był Figarski lub Figurski, który miał sklepik, w jego zabudowniach mieścił się punkt kontaktowy.

Na terenie placówki Przasław komendantem przez Komendę Obwodu NOW został mianowany Olszewski Zdzisław z Chorzowa, a zastępcą jego był Gil plutonowy. Placówka ta była liczna i liczyła 60 członków NOW na następnie członków NSZ.

W samym Jędrzejowie na terenie miasta funkcję komendanta placówki spełniał Stryczynski Zygmunt. Placówka w samym Jędrzejowie liczyła ponad 50 ludzi zaangażowanych w pracach konspiracyjnych.

Punktem kontaktowym dla Komendy Obwodu NOW Jędrzejów w Kielcach był przy ulicy Sienkiewicza. Drugi punkt kontaktowy mieścił się przy Placu Obrońców Stalingradu w sklepie spożywczym. Natomiast odprawy odbywały się na terenie Mieloszańskiego, oraz na Placu Partyzantów.

Jak stwierdza Komendant Obwodu Narodowej Organizacji Wojskowej Czech Kazimierz ps. "Bielecki", Komendantem Obwodu Narodowych Sił Zbrojnych na terenie powiatu włoszczowskiego miał przyjąć Służalec Stefan podchorąży artylerii. Po reorganizacji Komendy Powiatowej Służalec nie zgłosił się do dyspozycji AK a następnie miał opuścić Jędrzejów i wyjechać do Potoka. Właśnie on przez jakiś czas miał spełniać funkcję Komendanta Obwodu NSZ w Jędrzejowie.

Czech Kazimierz ps. "Bielecki" stwierdza w swych wspomnieniach, że w organizacji Narodowej Organizacji Wojskowej w Obwodzie Komendy Powiatowej w Jędrzejowie spełniał funkcję do 1943r. W tym roku dokonał całkowitego scalenia z organizacją AK. Część członków z NOW przeszła do AK a część z NOW pozostała w organizacji Narodowe Siły Zbrojne aż do zakończenia działań wojennych 1945r miesiącem styczniem

Pomimo usilnego starania w archiwach państwowych za wyjątkiem kilku materiałów znajdujących się w postaci wspomnień byłych działaczy ruchu oporu Narodowej Organizacji Wojskowej, Narodowych Sił Zbrojnych, oraz dokumentów archiwalnych w postaci starych wykazów sporządzanych w okresie okupacji niemieckiej, innych materiałów nie napotkałem a archiwach państwowych powiatu jędrzejowskiego.

Dlatego też opis powiatu jędrzejowskiego jest skromny o działalności obu organizacji NOW i NSZ tegoż terenu.

Na terenie byłego powiatu jędrzejowskiego w latach 1939 do 1945 do osobowych działaczy Narodowej Organizacji Wojskowej, Narodowych Sił Zbrojnych należeli niżej wymienieni:

Chmielewski Zbigniew ps. "Czołg" który w latach 1943 zorganizował na terenie byłego powiatu jędrzejowskiego i pinczowskiego oddział zbrojny NSZ, który dokonał szeregu morderstw działaczy PPR. AL. na tymże terenie.

Dzielski Wojciech były kpt. W.P. w okresie okupacji niemieckiej zamieszkiwał na tym terenie i spełniał funkcję kwatermistrza Narodowych Sił Zbrojnych, a następnie odszedł do Brygady Świętok.

Jankowski por. ps. "Wiesław" i "Wilk" używając tych dwóch pseudonimów. W okresie od 1943 do 1944 spełniał funkcję z-cy dowódcy oddziału NSZ, a następnie był dowódcą oddziału Akcja Specjalna na terenie byłego pow. Jędrzejów

"Korwin" por. w latach 1943 członek oddziału NSZ, a w roku 1944 dowódca oddziału specjalnego Skojska Specjalna do zwalczania oddziałów lewicowych czł. PPR. AL oraz osób o poglądach lewicowych

"Cis" Komendant Akcji Specjalnej na pow. Jędrzejów

Służalec Stefan ps. "Mirek" Komendant Obwodu Narodowych Sił Zbrojnych na teren pow. jędrzejowskiego.

"Zbigniew" Komendant Powiatowy NSZ na teren pow. Jędrzejów

Puszet ps. "Konrad" Komendant Powiatowy NSZ na teren Jędrzejów

Nowak Kazimierz ps. "Łos" dowódca oddziału na teren powiatu Pinczów i Jędrzejów, który zwalczał ruch lewicowy.

! Tkacz Józef w okresie okupacji spełniał funkcję magazyniera broni na terenie swego działania w NSZ. zam. Klemencice

! Czech Feliks ps. "Janusz" ur. 4. XI. 1919r obecnie zam. Kraków ul. Starego 5. W okresie okupacji spełniał do NOW a następnie do NSZ był w oddziale "Zawieruchy" - Józefa Powróźniaka, gdzie dokonał szeregu mordów na działaczach PPR. żydach i skoczkach radzieckich. Następnie działa w Brygadzie Świętokszyskiej NSZ. Używał nazwiska Stanisław Borkowski pod którym się ujawnił jako członek AK.

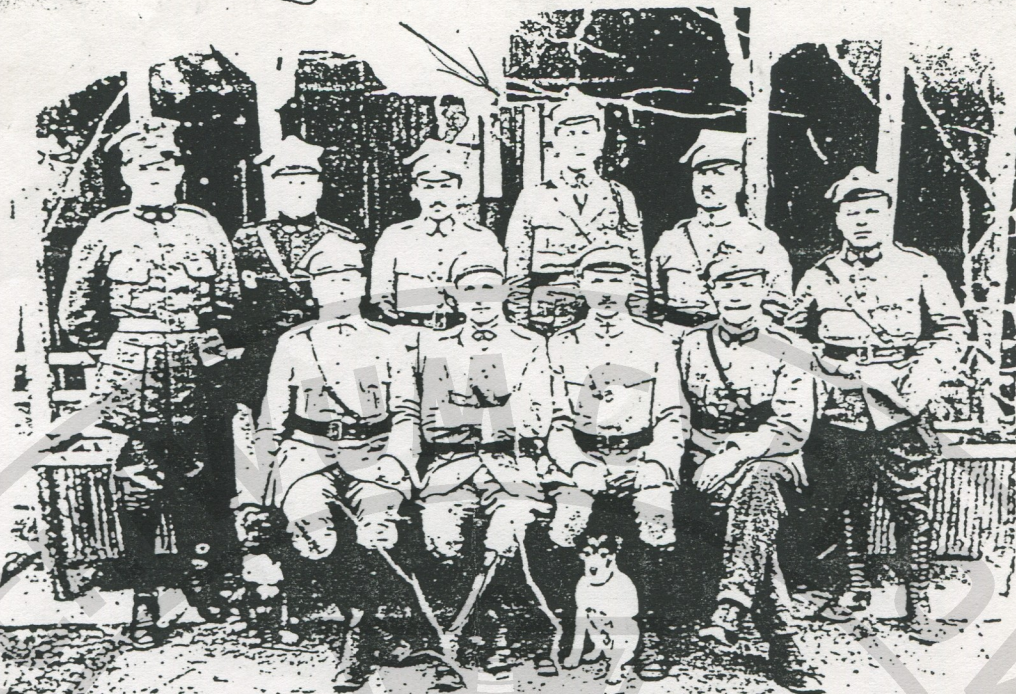
Członkowie Akcji Specjalnej: Konopnicki Roman, Trąbka Jerzy.

! Źródło materiały archiwalne Zarząd Koła M.G. ZBoWiD we Włoszczowie.

teczka specjalna nr. 2. A

Szołoch

124

Teodor Szołoch po ucieczce z Rosji w czasie I wojny światowej,
w Armii Hallera we Francji

Franciszek Szołoch przy grobie zamordowanego przez Niemców
w roku 1943 ojca Teodora i brata Jana zamordowanego w 1945 r.
przez NKWD / w osiemnastym roku życia/.

10